

Кожен літературний напрям і відповідно творчість окремих авторів характеризуються своїм ставленням до використання алюзій, вибору джерел та визначення тієї ролі, яка відводиться їм у художніх творах. Без урахування інтертекстуальних зв'язків, без знайомства з реальним художньо-естетичним контекстом твору сприйняття авторського задуму, ідеї виявляється неповним. Завдання дослідника полягає в тому, щоб відчутти, розпізнати у творі моменти, що містять алюзивну інформацію та розкрити закодовані в них смисли.

Література

1. Бирюкова О.А. Текстобразующие функции имен собственных в аспекте идиостиля (на материале коротких англоязычных рассказов XX века): автореф. дис. ... канд. филол. наук / О.А.Бирюкова. – Нижний Новгород, 2009. – 24 с.
2. Крюкова И.Ф. Функциональная нагрузка периферийных онимов в современном художественном тексте / И.Ф.Крюкова // Материалы юбилейной конференции, посвященной 60-летию филол. ф-та ВГУ. – Вып. 1. Языкознание. – Воронеж : Изд-во Воронеж. ун-та, 2002. – С. 96–102.
3. Поэтическая ономастика: проблемы и перспективы развития (по следам VII Всеукраинской ономастической конференции) // Восточно-украинский лингвистический сборник: сб. научн. тр. – Донецк : Донеччина, 1999. – Вып. 5. – С. 151–170.
4. Христенко И.С. К истории термина «аллюзия» / И.С.Христенко // Вестник Моск. ун-та. Сер. 9. Филология. – 1992. – Вып. 6. – С. 43–49.

Філон К. О., студентка

*Науковий керівник – Князь Т. М., канд. філол. наук, доцент
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва*

МІЖСОБИСТІСНІ ВІДНОСИНИ У ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Григорій Сковорода увійшов в історію культури українського народу як видатний письменник, педагог, філософ. Головною проблемою світобачення Г. Сковороди була проблема людини, її щастя та шляхів досягнення цього щастя. Основною тенденцією творчості філософа та особистого життя були рефлексії над людиною, зокрема релігійною, та її душею, що проходять лейтмотивом крізь увесь його доробок [2, с.104].

Шукаючи джерело людських знань, він, насамперед, звертався до відчуттів, адже відчуває не душа, а людина разом з її тілом. Людське щастя втілюється не лише в сердечній радості, задоволенні духовних потреб, а й у праці. Філософ підкреслює, що здібності дає людині Бог, що царство Боже всередині людини. Прислухаючись до цього внутрішнього голосу, людина повинна обрати заняття, що приносить їй внутрішнє задоволення і душевний спокій. Усі заняття добрі лише тоді, коли людина їх виконує з внутрішньою схильністю та щирим бажанням.

Григорій Сковорода вважав, що пізнання має велике практичне та естетичне значення. Прагнення пізнати природу і самого себе вважав однією з рис характеру, особливості і «призначенням роду людського». Свої погляди на міжособистісні відносини Г. С. Сковорода найбільш яскраво висловлює в

байках, адже саме вони є одним з найкращих засобів пізнання людських відносин і характерів. Він доводить, що кожна людина-особистість, яка має право на висловлювання своїх думок, почуттів і відстоювання власних інтересів.

Одна з найвідоміших байок Г. Сковороди «Бджола та Шершень» у формі діалогу між персонажами розкриває одвічну тему суперечності між трудовим способом життя й паразитичним існуванням. Образи Бджоли й Шершня алегоричні: Бджола — «герб мудрої людини, яка в природженому тілі трудиться», а Шершень — «образ людей, які живуть крадіжкою чужого й родилися на те тільки, щоб їсти й пити». Бджола бачить своє щастя лише в «сродній праці», тобто праці за покликанням: *«Нам незрівнянно більша втіха збирати мед, ніж споживати. До цього ми народжені»*. Шершень цього збагнути не може й зарозуміло наділяє Бджолу такими характеристиками: *«ти така дурна», «багато у вас голів, та безглузді»*[1, с. 172].

Праця повинна стати для людини природною потребою і «найсолідшою поживою», лише тоді праця «потрібне робить неважким, а важке — непотрібним». У «силі» байки автор бачить щастя людини в «природженому ділі», що є справді «найсолідшим бенкетом».

Філософ з повагою ставився до праці, яка є сенсом життя людини, тобто є «сродною» для неї. Проте кожна людина має внутрішню «сродність» лише до певного виду діяльності, тому він розкриває основи щасливого життя на прикладах простих істин людського буття, пошуком яких займався постійно.

Філософія Г.С. Сковороди є прекрасним прикладом існування філософії українського духу як динамічної, здатної до розвитку і постійного вдосконалення оригінальної системи поглядів, ідеалів, вірувань, надій, любові, честі, совісті, гідності і порядності; вона є своєрідним пошуком і визначенням українським народом свого місця в суспільно-історичному процесі, закликком до гуманізму і «сродної» людській природі дії.

Література

1. Сковорода Григорій. Повна академічна збірка творів / За ред. проф. Леоніда Ушкалова. – Харків – Едмонтон – Торонто: Майдан; Видавництво Канадського Інституту Українських Студій, 2011. – 1400 с.

2. Горський В. С. Історія української філософії: навч. посібник. / В.С. Горський. – [4-е вид., доп.]. — К.: Наукова думка, 2001. — 376 с.

Цегельська М. С., студентка

*Науковий керівник – Князь Т. М., канд. філол. наук, доцент
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва*

ІДЕЯ СВОБОДИ У ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Постать Григорія Савича Сковороди добре znana і водночас – невичерпно загадкова, унікальна, національно характерна. Класична, у розумінні «чіткості, виразності, зрілості вияву специфічних ознак, ментальних особливостей феномена української філософії», вона незмінно привертає увагу фахівців у галузі філології, психології, філософії тощо[1, с. 51].

Розглядаючи різні грані творчості Г. Сковороди, надзвичайно цікаво поміркувати над тим, як філософ представляв рівність між людьми різного